

Kansen en knelpunten voor zzp'ers en zij-in-stromers

Gunstige arbeidsmarkt voor kandidaat-notarissen

Het werk in het notariaat trekt aan. Zzp'ers en zij-instromers werken mee om de klussen te klaren. Welke kansen en knelpunten vinden zij op hun pad? Deel 2 van een drieluik over de arbeidsmarkt voor kandidaat-notarissen.

TEKST Jolanda aan de Stegge | BEELD Truus van Gog/Okapi

Dankzij de aantrekkende economie komt er veel werk op het notariaat af. Vanwege het tekort aan kandidaat-notarissen maken kantoren steeds vaker gebruik van kandidaat-notarissen die zich verhuren als zzp'er.

Eén van hen is Bernard Kapma, sinds 2007 werkzaam als zzp'er in het notariaat. Dat was destijds een bewuste keuze en hij zou niet meer anders willen. Zijn specialisaties zijn estate planning en lastige familienalatenschappen. Tijdens de crisis had hij al geen gebrek aan werk, tegenwoordig wordt hij steeds vaker via via benaderd door notaris-kantoren voor langdurige opdrachten. Ook Margot van Schie, zelfstandig kandidaat-notaris sinds 2006, heeft een bloeiende praktijk. Zij werkt zowel voor Zuidas-kantoren als voor kleinere notariskantoren, beheerst alle

‘Als kandidaat-notaris ben ik op alles inzetbaar en bovendien heb ik als zelfstandige tien jaar ervaring’

rechtsgebieden en doet daarnaast audits voor de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Wekelijks polsen headhunters haar voor nieuwe klussen.

ZELFSTANDIGEN

Ook vóór de crisis werkten kandidaat-notarissen als freelancer in het notariaat. Sindsdien is dat aantal gegroeid en werd het woord freelancer vervangen door zelfstandige zonder personeel (zzp'er). Hoeveel kandidaat-notarissen als zodanig – dus niet in loondienst – in het notariaat werkzaam zijn, is niet bekend. Bij de KNB staan er weliswaar 36 geregistreerd in de ledenadministratie, maar die registratie is niet verplicht voor elke zelfstandig werkende kandidaat-notaris.

Aan juridisch-notarieel werk geen gebrek, bevestigen alle ondervraagde zzp'ers. Ze worden benaderd voor korte of langere klussen, werken vaak op het kantoor van de opdrachtgever, al komt het ook voor dat er juridisch advieswerk wordt verricht vanuit huis. Regelmatig krijgen ze een vast dienstverband aangeboden. Dat laatste wijzen de overtuigde zzp'ers stelselmatig van de hand, want eenmaal geroken aan de voordelen van zelfstandigheid ruilen zij die niet gemakkelijk in voor de verplichtingen van een arbeidsovereenkomst.

VOORDELEN

Zonder uitzondering roemt elke zzp'er het hoogwaardige juridische werk dat het notariaat hem biedt en de grote variatie in werkzaamheden. Een greep uit de voordelen: 'In vaste dienst voelde ik mij opgesloten, dat gevoel heb ik nooit meer.' 'Fijn een kijkje te kunnen nemen in verschillende keukens. Ik heb een enorm netwerk.' 'Dankzij de grote variatie in werkzaamheden beschik ik over

een schat aan ervaring, veel uitgebreider dan toen ik nog in vaste dienst werkte.' 'Ik kan ondernemer zijn zonder verantwoording te hoeven dragen voor tien tot vijftien medewerkers.' 'Blij met de vrijheid van handelen. In het ergste geval geef ik een opdracht terug, maar verlies ik niet mijn werk.' 'Ik hoef nooit meer dwangarbeid te doen: eindeloos dezelfde klussen.' 'Mijn vroegere stress is weg: hoe is het werk op kantoor georganiseerd?' 'Soms werk ik 's avonds door tot half elf, daar staat tegenover dat ik de voetbal- en hockeywedstrijden van mijn kinderen kan bijwonen.'

ERGERNIS

Dat er ook knelpunten verbonden zijn aan de zelfstandigheid spreekt voor zich. Ergernis nummer één is de waarnemingsbevoegdheid die een zelfstandige kandidaat-notaris verliest als hij over het voorgaande jaar minder dan 1.092 uur op een notaris-kantoor heeft gewerkt. Margot van Schie: 'Bij zzp'ers tellen uitsluitend de feitelijk gewerkte uren mee. Vakantie, kerst, Pasen, Pinksteren, ziekte-dagen: voor een zelfstandige gelden die als niet-gewerkte dagen. Voor een kandidaat-notaris in vaste dienst maakt dat niet uit: ook tijdens zwangerschapsverlof loopt de periode voor het berekenen van de waarnemingsbevoegdheid gewoon door.' Ook zzp'er Kapma betreurt die regel. Hij adviseert (kandidaat-)notarissen een tijdje buiten het notariaat te werken. 'Dan leer je hoe gewild, nodig en waardevol notariële kennis is en hoe je die commercieel kunt inzetten. Je wereld wordt er groter van en je ziet meer verschillen en oplossingen. Helaas ligt de drempel hoog, want terugkeren naar het notariaat is minder gemakkelijk.' Hierbij doelt hij niet alleen op het eenvoudig kunnen kwijtraken van de waarnemingsbevoegdheid, maar ook op de geslonken kansen om een

kantoor te kunnen overnemen. 'Over het algemeen vindt men nog steeds dat je als jonkie een kantoor moet binnenkomen, mocht je ooit de notaris willen opvolgen.'

VOOROORDELEN

Sommige zzp'ers vinden het vervelend dat standaard wordt gezegd dat ze duur zijn. Van Schie: 'Dat is een van de vooroordelen. Niet gerealiseerd wordt dat in het uurtarief veel is verdisconteerd: KNB-contributie, cursussen, belastingen, pensioenpremie, verzekeringen, ziekte- en vakantiegeld. Als kandidaat-notaris ben ik op alles inzetbaar en bovendien heb ik als zelfstandige tien jaar ervaring.' Uit de gesprekken valt op dat de vrouwelijke zzp'ers het lastiger lijken te vinden dan de mannen om hun uurtarief te bepalen. Terwijl de mannen beginnen te onderhandelen vanaf 100 euro per uur, zijn – in tegenstelling tot Margot van Schie – meerdere vrouwen bereid genoeg te nemen met 45 euro. 'Ik ben geen kostwinner', 'Als het werk maar leuk is' en 'Het bedrag moet ook voor de opdrachtgever prettig blijven', zeggen enkele van hen.

Een aantal zelfstandigen merkt dat juristen die zelf in vaste dienst werken, onterecht veronderstellen dat zzp'ers niet 'goed genoeg' zouden zijn: 'Anders werkten we wel in loondienst.' Op grond van de Notariswet is iemand die als kandidaat-notaris werkt verplicht lid van het notarieel pensioenfonds. Afhankelijk van het contract dat een werkgever met een zzp'er afsluit, moet de werkgever die premies afdragen. Deze kosten hoeft hij niet te betalen voor een jurist die geen kandidaat-notaris is. Reden waarom daar soms de voorkeur naar uitgaat.

RUIMERE TOEGANG

Zzp'ers hebben alleen toegang tot NotarisNet [het intranet van de KNB voor (kandidaat-)notarissen – red.] wanneer ze als kandidaat-notaris werken. Dit geldt niet voor degenen die de KNB-opleiding tot auditor volgden, omdat zij altijd NotarisNet kunnen raadplegen.

Velen pleiten voor een ruimere toegang tot deze kennisbron. Een van hen: 'Als je een paar maanden uit de roulatie bent, mis je relevante feiten. Onnodig en jammer.' Een enkeling noemt ook andere nadelen, zoals niet doorbetaald worden bij ziekte en vakantie en onzekerheid over opdrachten in de toekomst. Toch halen de meeste zelfstandigen daar hun schouders over op: 'Wie zekerheid wil, moet in vaste dienst gaan.'

COMMUNITY

Behalve zzp'ers is er ook de categorie zij-instromer: de kandidaat-notaris die het notariaat verliet of met de studie notarieel recht aan de slag ging als rechter, advocaat of universitair docent. Velen in het notariaat hopen dat een deel van hen zich juridisch zal willen laten bijscholen om daarna het notariaat nooit meer te verlaten.

'Wij proberen zij-instromers terug te halen naar het notariaat', zegt ook Jitske Hosselet van werving- en selectiebureau Selectia Notariaat. Samen met Ivo Bolderhey van Twynstra Gudde werkt zij onder de naam Expert Netwerk Finance & Legal aan een oplossing voor zij-instromers, zowel voor degenen die een vast arbeidscontract nastreven als voor zzp'ers. Het doel is om deze juristen na een hoogwaardige opleiding (weer) te kunnen laten werken als kandidaat-notaris. Terwijl kandidaat-notarissen in vaste dienst overleggen hebben binnen hun kantoor, kunnen de zzp'ers via het expertnetwerk dit doen in een *community*, waar de vakgenoten elkaar ontmoeten en ervaringen kunnen uitwisselen.

FLEXIBELE SCHIL

Bolderhey: 'Het organisatie-model van notaris-kantoren staat onder druk. Of dit nou wordt veroorzaakt door pieken in het werkaanbod of door prijsdruk, in beide gevallen vraagt dit om een andere organisatie van het werk. In veel beroepsgroepen, waaronder de accountancy, wordt al met een flexibele schil gewerkt.

Daar werkt het uitstekend, dus ik verwacht dat het in het notariaat ook alle kansen van slagen heeft. Zeker ook gezien de ervaringen die de Zuidas-kantoren hiermee hebben.' Volgens Hosselet en Bolderhey zal de adviespraktijk van het notariaat in de toekomst steeds belangrijker worden. En dus zal er vooral behoefte zijn aan gespecialiseerde juristen. Hosselet: 'Met z'n allen moeten we aan voldoende kandidaat-notarissen zien te komen. Via ons Expert Netwerk proberen wij degenen terug te winnen die de afgelopen jaren gingen werken bij banken, gemeenten en in het verzekeringswezen.' Zij krijgt veel reacties van voormalig kandidaat-notarissen die soms al vier of vijf jaar uit het vak zijn en met de nodige twijfels zitten. 'Sommigen willen graag terug het notariaat in, voornamelijk vanwege het interessante juridische werk, maar zijn onzeker over hun kennisachterstand.'

ONTZORGEN

Expert Netwerk biedt een totaalpakket. Iedere kandidaat-notaris kan terugkomen, afhankelijk van diens kennisniveau bijgeschoold worden en daarna flexibel of in vaste dienst het notariaat ingaan. Bolderhey: 'Het gaat ons erom een maximaal aantal zij-instromers te laten terugkeren in het vak, als zzp'er of in vaste dienst. Hiermee hopen wij de huidige schaarste op te lossen.' De flexibele schil ontzorgt zowel kantoren als kandidaat-notarissen. Het Expert Netwerk regelt de benodigde opleidingen en cursussen en zorgt voor werk voor de kandidaat-notarissen. Andersom krijgen aangesloten

kantoren gegarandeerd een goed gekwalificeerde kandidaat-notaris in huis. De cursussen worden op maat gemaakt, waarbij kritisch wordt gekeken naar iemands kennisachterstand. De flexibele schil is bedoeld voor alle notaris-kantoren. Hosselet en Bolderhey hopen dit voorjaar al te kunnen starten met hun eerste opfriscursussen. ■

21-uurseis

Anne-Marie Smelt, KNB-bestuurslid met de portefeuille kandidaat-notarissen: 'In april organiseert de KNB regiobijeenkomsten om de Wet op het notarisambt tegen het licht te houden. Iedereen wordt gevraagd aan te geven wat niet meer werkbaar is en dan komt zeker ook de 21-uursregeling aan de orde. Als KNB-bestuur weten wij waar zzp'ers in het notariaat mee worstelen. Kort geleden is de 21-uurseis wel vereenvoudigd, maar toen is er niet inhoudelijk naar gekeken. De resultaten van de regiobijeenkomsten nemen we mee naar de politiek om te kijken of we het een en ander kunnen aanpassen, alleen zal het helaas nog jaren duren voor een wetswijziging gerealiseerd is. Ook de (betere) toegang van zzp'ers tot NotarisNet vind ik een belangrijk punt. Ik ga bekijken of we hier iets aan kunnen doen.'

Oproep

Kandidaat-notarissen die het notariaat hebben verlaten en overwegen terug te keren, worden opgeroepen zich te melden. Belangstellenden kunnen contact opnemen met ivo.bolderhey@tg.nl of jitskehosselet@selectia.nl.

.....
Dit artikel is het tweede in een drieluik over de arbeidsmarkt van kandidaat-notarissen. Deel 1 ging over kansen op de arbeidsmarkt, deel 3 gaat over de studie, beroepsopleiding en permanente educatie (Notariaat Magazine 3).